

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Lucie Bicanová

Název práce: Od literatury k opeře: Srovnání výchozích literárních verzí s jejich využitím v žánru operních děl

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Práce se věnuje tématu, které je nosné, má široký zobecňující potenciál a zároveň umožňuje pracovat s nástroji kulturní historie, s jejichž pomocí lze daný materiál analyzovat v původních dobových kontextech, ale třeba i s přihlédnutím k jejich pozdějším proměnám. Konkrétní provedení práce tyto dispozice tématu využívá jen částečně a nabízí text, který je spíše na úrovni popisných konstatování. Splňuje tak elementární požadavky, ale neskýtá naplnění všech očekávání, jež se k tématu logicky mohou vázat.

Na práci lze myslím ocenit, že diplomantka v ní hledá vlastní přístup, že se spoléhá na vlastní výklad a že téma ji evidentně zajímá. Tatáž pozitiva lze ale zároveň snadno obrátit v negativní charakteristiky: Práce se poměrně málo (a spíše nárazovitě) opírá o odbornou literaturu a když už se opírá, čerpá z ní materiál k citování spíše než myšlenkové poznatky a podněty, které by umožnily vložit materiál do konceptualizačního rámce, v němž by seč vyjevovaly nečekané otázky a témata vyžadující nuancované interpretování. Po načrtnutí několika základních tezí, které charakterizují rozdíl mezi fungováním literatury, divadla a opery, následují rozборы vybraných děl, jež knižní předlohu a operní adaptaci předlohy (s přihlédnutím ke konkrétním realizacím daných oper na scéně Jihočeského divadla) srovnávají. Toto srovnávání je založeno na shromáždění dostupných a dobře uchopitelných poznatků. Proto se věnuje především biografickým charakterizacím autorů a elementární charakterizaci děl a kontextů vydání či inscenování. Výsledkem je poněkud mechanicky rozvíjený text, který nabízí jak základní informace, tak i některé pozoruhodné zajímavosti. Neplýne z něho bohužel ale ani téma vývojových proměn na časové ose, kterou materiál nabízí, ani obohacení teoretických postulátů ohledně intermediálních či transmediálních posunů a mechanismů, jež při adaptování literárního díla pro potřeby operního libreta vstupují do hry. Tyto výklady jsou poměrně dobře podloženy odbornou literaturou, která se ovšem věnuje žánru opery z tradičního pohledu hudební vědy, čímž může jen stěží podněcovat uvažování, jež by mediální

či adaptační tematiku pojalo ze soudobého pohledu, jak jej koncept kulturních studií skýtá. Práce volí spíše dikci osvětové či popularizační literatury. Proto nabízí podrobné parafráze libret a čtivé a zajímavé příběhy ze sféry vzniku daných děl či z inscenování Jihočeským divadlem. Nereflektuje ale bohužel příliš pojmovou náplň i nejednoznačnost užívaných výrazů. Proto zde kladu jako otázky k obhajobě právě tuto pojmovou specifikaci:

1) „Do postavy vypravěče, francouzského archeologa, který se do Španělska vydal hledat místa dávných římských bitev, mohl Mérimée vložit sám sebe“ (s. 24). Pomineme-li ono problematizující „mohl“ a čteme-li tuto tezi jako realizovanou hypotézu (autor vložil sám sebe do postavy vypravěče), co si pod tím lze představit? Jak se může autor vložit do postavy? Bylo by možné takový proces popsat? Co by muselo nastávat, aby k takovému vložení se do postavy mohlo dojít?

2) „U Rusalky vidíme, že nejen kvalitní libreto, ale také kvalitní hudební složka povyšuje každé operní dílo“ (s. 62). Jak lze chápat pojem „kvalitní“ dílo? Co jeho kvalitu utváří? Je faktor kvality utvářen jen samotným ztvárněním díla, anebo je i záležitostí recepce? A funguje tedy kvalita univerzálně, anebo je subjektivní a kontextově vázanou hodnotou?

Práci vnímám jako přijatelnou a s přihlédnutím ke zjevně pozitivnímu, „fanouškovskému“ vztahu, který diplomantka k tématu má, ji doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: dobře

.....
podpis vedoucího/oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 4. 6. 2019

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------